

TIETOJENKÄSITTELYN JA VIESTINNÄN OPINNÄYTETYÖOHJEET

Ennen kuin syvennyt näihin ohjeisiin sinun on syytä lukea huolellisesti SAMKin yleiset opinnäytetyöohjeet. Kyseisistä ohjeista selviää kaikki opinnäytetyön tekniset yksityiskohdat. Tässä dokumentissa puututaan vain niihin kohtiin, jotka tietojenkäsittelyn ja viestinnän koulutusohjelmissa poikkeavat SAMKin yleisistä ohjeista.

Opinnäytetyöllä tarkoitetaan kaikkia niitä suorituksia, jotka sisältyvät sen tekemiseen; kirjallista osaa, mahdollisia seminaareja sekä kypsyysnäytettä. Opinnäytetyössä opiskelija osoittaa selviytyvänsä kokonaisvaltaisesta uudesta tehtävästä. Opinnäytetyön tavoitteena on innostaa opiskelijaa kysyvään asenteeseen, luovuuteen, keksimiseen, ongelmanratkaisuun sekä oman työn ja ammattialan kehittämiseen. Tehtävän kokonaisvaltaisuuteen kuuluvat mm. projektisuunnitelman laatiminen, suunnitelman toteuttaminen, aikataulun noudattaminen, yhteydenpito eri osapuoliin, raportointi, itsenäinen tiedonhankinta, työn dokumentointi sekä työn kieli- ja ulkoasusta huolehtiminen. Opinnäytetyö toimii yhdyssiltana opiskelun ja käytännön työelämän välillä sekä helpottaa opiskelijan siirtymistä koulutusalaansa työtehtäviin tai ryhtymistä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi.

Edellytykset työn aloittamiseksi

Jotta opiskelijalla olisi riittävät tiedot ja taidot opinnäytetyön tekemiseen, hänellä on oltava opintoja suoritettuna seuraavasti:

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa

- opintoja vähintään 120 op
- suoritettu/osallistuminen Tietojenkäsittelyseminaari-opintojaksolle

Viestinnän koulutusohjelmassa

- opintoja vähintään 180 op
- osallistuminen Viestinnän seminaari –opintojaksolle

Lisäksi molemmissa koulutusohjelmissa edellytetään suoritetuiksi perusopintojen opintojaksot (tai vastaavat) Suomen kieli ja viestintä / Kielenhuolto ja kirjoittaminen ja Tiedon hankinta ja opiskelutaidot.

Ilmoittautuminen opinnäytetyöhön

Sinun tulee ilmoittautua opinnäytetyöhön WinhaVille-palvelun kautta samalla tavalla kuin opintojaksollekin. Ilmoittautumisesi muuttuu osallistumiseksi opinnäytetyön (ohjauksen) käynnistyessä. Ilmoittautuminen tulee olla tehtynä ennen aiheanalyysin toimittamista.

Aihe

Sinun tehtäväsi on aktiivisesti etsiä opinnäytetyön aihetta ja neuvotella siitä opettajien kanssa. Sinulla on oikeus pyytää opettajalta apua ja tukea aiheen löytämisessä. Opettajilla saattaa olla yrityksiltä saatuja työn tilauksia, joita he voivat tarjota opiskelijalle.

Sinun kannattaa tutustua aikaisempiin opinnäytetöihin, sillä niistä saat tuntumaa työskentelyn todellisuuteen. On kuitenkin syytä muistaa, että ne ovat yleensä tekijöidensä ensimmäisiä tuotoksia ja voivat sisältää virheitä ja puutteita. Lisäksi aiempien opinnäytetöiden aihepiiri ja menetelmät voivat olla jo vanhentuneita. Aiheen valinnassa auttavat oman tieteenalan aikakauslehtien ja ammattilehtien seuraaminen, oppilaitoksen projekteihin ja yleisteoksiin tutustuminen sekä yhteydenotot käytännön työelämään.

Aihetta valitessasi sinun on syytä rajata sopivan kokoinen ja riittävän täsmennetty alue. Kannattaa myös miettiä, onko aihe varmasti toteutuskelpoinen. Aihevalintaa ja rajausta tulee puntaroida perusteellisesti, mutta ennakkoluulottomasti. Aihetta kannattaa puntaroida myös suhteessa omiin voimavaroihin: miten paljon aikaa, minkälaisia taloudellisia kustannuksia ja muita mahdollisia resursseja prosessi vaatii. Jos aihe on sinulle hyvin läheinen, on kuitenkin pyrittävä objektiivisuuteen sekä käsittelyssä että ilmaisussa.

Aiheen hyväksyttäminen

Valittuasi opinnäytetyön aiheen sinun tulee laatia aiheanalyysi. Aiheanalyysi sisältää seuraavat asiat:

- Ratkaistavana oleva tehtävä/ongelma
- Keskeiset tehtävään/ongelmaan liittyvät aikaisemmat ratkaisut
- Käytettävä lähestymistapa, menetelmät ja välineet
- Työn valmiiksi saattamisen aikataulu
- Alustava sisällysluettelo
- Opinnäytetyön merkitys yleisesti ja asiakasyrityksen näkökulmasta
- Liitántä yrityksen (mahdollisesti laajempaan) projektiin

Aiheanalyysi toimitetaan koulutusohjelmavastaavalle, mieluummin sähköisessä muodossa. Aiheanalyysin hyväksyy/hylkää koulutusohjelmakollegio, joka kokoontuu jokaisen kuukauden ensimmäisenä maanantaina (pois lukien kesä-, heinä- ja elokuu). Kollegion puheenjohtajana toimii koulutusohjelmavastaava ja sen jäsenenä aineopettajat. Aiheanalyysi on toimitettava koulutusohjelmavastaavalle viimeistään käsittelyä edeltävänä tiistaina. Opiskelija saa tiedon aiheanalyysin käsittelystä viimeistään käsittelyviikon perjantaina.

Mikäli aiheanalyysi hyväksytään, työlle määrätään ohjaaja ja opiskelijaa pyydetään ottamaan ohjaajaan yhteyttä. Tästä hetkestä alkaen opiskelijalla on aikaa työn tekemiseen 6 kuukautta. Mikäli opiskelija ei mainitussa ajassa saa työtä valmiiksi, on hänen hyväksyttävä uusi aiheanalyysi. Opiskelijan yhteydenoton jälkeen hän ja ohjaava opettaja pitävät aloituspalaverin, jossa sovitaan tarkasti työn etenemisen vaiheet.

Ohjaus

Sinun vastuullasi on käyttää aktiivisesti hyväksesi ohjaavan opettajan antama ohjaus sekä noudattaa sovittuja aikatauluja. Sinun on myös järjestettävä mahdolliset seminaarit/palaverit ja tarkastustilaisuudet yhdessä ohjaavan opettajan kanssa. Sinulla on oikeus saada ohjaavalta opettajalta selvät ajat, koska häntä voi tavata opinnäytetyöhön liittyvissä asioissa.

Ohjausta pitää hyödyntää koko työn tekemisen ajan. Työn tekeminen on syytä jakaa pienempiin kokonaisuuksiin ja hyväksyttää/tarkastuttaa ne ohjaajalla. Näin menetellen työn ohjaaja pysyy koko ajan selvillä työn etenemisestä ja työn tekijälle tulee heti alusta alkaen varmuus siitä, että työ etenee oikeita "uria" pitkin.

Opinnäytetyösopimus ja opinnäytetyön julkisuus

Opinnäytetyöstä tehdään aina sopimus. Jos opinnäytetyö tehdään tilaustyönä, allekirjoitat sopimuksen yhdessä ohjaavan opettajan sekä työn tilaajan kanssa. Jos työ ei ole tilaustyö, sopimuksen allekirjoittavat vain ohjaava opettaja ja opiskelija. Sopimuslomakkeita saat toimipisteen toimistosta tai kampuksen sivuilta kohdasta Lomakkeet.

Opinnäytetöitä ei ole enää mahdollista tehdä luottamuksellisina, vaan ne ovat tutkintojen osia ja avoimesti arvioitavia. Opinnäytetyöhön ei saa sisällyttää liike- tai ammattisalaisuuksia, vaan ne on jätettävä työn tausta-aineistoon. Jos toimeksiantaja ehdottomasti kieltää joidenkin tietojen esittämisen, opinnäytetyön raportissa voidaan

1. laatia opinnäytetyöraportin lisäksi erillinen luottamuksellinen toimeksiantajaraportti, johon sijoitetaan ne osat, joita toimeksiantaja ei halua julkisuuteen tai
2. laaditaan yksi raportti ja luottamukselliset tiedot esitetään liitteessä, joka liitetään vain toimeksiantajan raporttiin.

Opinnäytetyön tarkastaminen

Kun opiskelija on ohjaajan kanssa katsonut opinnäytetyön valmistuneen, hän jättää sen lopulliseen tarkastukseen ja arviointiin. Vaikka ohjaaja on arvioinut opinnäytetyötä jo prosessin aikana, on viime vaiheen tarkastukseen, korjauksiin ja työn viimeistelyyn varattava riittävästi aikaa.

Valmis opinnäytetyö on jätettävä tarkastettavaksi ohjaajalle ja kakkosohjaajalle (eli kahtena koptona) vähintään seitsemän (7) viikkoa ennen arvioitua valmistumispäivää. Tässä vaiheessa työhön voidaan vielä tehdä korjauksia ja täsmennyksiä. Tehtyjen korjausten jälkeen opiskelija toimittaa viimeistellyn työn ohjaajilleen arvioitavaksi viimeistään neljä (4) viikkoa ennen valmistumispäivää.

Kypsyysnäyte

Ammattikorkeakoulututkintoa varten on opiskelijan kirjoitettava opinnäytetyönsä alalta kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa (A256/95 10§).

Kun opinnäytetyö on hyväksytty, opiskelija voi ilmoittautua kypsyysnäytteeseen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa hallitsevansa työn sisällön perusteluineen. Kypsyysnäytteen on oltava selkeä, itsenäinen kokonaisuus. Kypsyysnäyte kirjoitetaan tenttiolosuhteissa ilman lähdekirjallisuutta suomeksi tai ruotsiksi ja sen ajankohdasta sovitaan työn ohjaajan kanssa. Jos opinnäytetyöllä on useampia tekijöitä, kaikki ilmoittautuvat samaan kypsyysnäytteeseen. Ohjaaja laatii kypsyysnäyte-kokeen opinnäytetyön oleellisista kysymyksistä. Opiskelija kirjoittaa vastauksena essee-tyyppisen kirjoitelman. Kypsyysnäyte sisältää 1-3 eri aihetta, joista opiskelija valitsee yhden. Laajuudeltaan kypsyysnäyte on vähintään 2-4 käsin kirjoitettua A4-sivua.

Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Kypsyysnäyte ei vaikuta opinnäytetyön arvosanaan. Kypsyysnäytteen suorittamisesta opiskelija saa tutkintotodistukseen erillisen merkinnän.

Opinnäytetyön arviointi

Opinnäytetyön arviointia säätelevät ammattikorkeakoulutoimintaa ohjaava lainsäädäntö (L255/95 ja A256/95), SAMK:n tutkintosääntö ja opinnäytetyön ohjeistus.

Opinnäytetyön arvioi ja esittää hyväksyttäväksi ohjaava opettaja kuultuaan asiakasyrityksen edustajaa, kakkostarkastajaa ja tarvittaessa alan asiantuntijoita. Mikäli arvioijat ovat annettavasta arvosanasta eri mieltä, työn arvioi kolmas tarkastaja. Opinnäytetyö arvioidaan asteikolla 0–5. Arvosana perustuu opinnäytetyönä arvioitavaan raporttiin. Ohjaaja kirjoittaa työstä lausunnon, jossa arvosana perustellaan. Lausunto annetaan opiskelijalle ja alkuperäinen kappale arkistoidaan toimipisteen arkistoon.

Arvioinnissa painotetaan seuraavia näkökohtia:

Aiheen valinta

- merkittävyys
- vaikeusaste
- ongelman rajaus ja täsmennys

Kokonaisjäsentely

- teorian hyväksikäyttö ja viitekehyksen muodostaminen
- teoreettisen ja empiirisen osan yhteensopivuus
- käsitteiden oikeellisuus

Aiheen käsittely

- monipuolisuus, ajanmukaisuus, laadukkuus
- tutkimusasetelman tai projektisuunnitelman selkeys
- käytettyjen menetelmien ja välineiden soveltuvuus ja hallinta
- pohdinnan syvyys
- aineiston keruu ja analysointi
- yhteydet aikaisempaan tietoon ja aikaisempiin ratkaisuihin

Tulokset ja merkittävyys

- asetettujen tavoitteiden saavuttaminen
- tulosten tulkinta ja tulosten pohjalta tehdyt johtopäätökset
- tulosten hyödynnettävyys ja sovellettavuus

Raportointi

- selkeys ja loogisuus
- virheettömyys
- ulkoasu
- kieliasu
- tietojenkäsittely/viestintäalan dokumentointitavan noudattaminen

Erityisesti on huomattava, että lopullisessa arvioinnissa kirjallinen tuotos merkitsee yhtä paljon kuin käytännössä aikaansaatu järjestelmä, tuote, kehityssuunnitelma tms.

Valmis opinnäytetyö

Ohjaava opettaja arvostelee opinnäytetyön ja antaa siitä arvosanan. Sinun velvollisuutesi on toimittaa kirjastoon kirjastokappale opinnäytetyöstä. Toimita myös sähköinen versio työstä muistitikulla, cd-romilla tai sähköpostilla (liisa.suominen@samk.fi) kampuksen toimistoon.

HUOM! Vuoden 2011 alusta opiskelijat toimittavat opinnäytetyönsä kirjastoon pääasiassa sähköisesti. Tämä tarkoittaa myös sitä, että opiskelijat alkavat tallentaa opinnäytetyönsä itse Theseukseen joka tapauksessa, antavat sitten työlleen julkaisuluvan tai ei. Tämän lisäksi opiskelijat toimittavat kirjastoon joka tapauksessa lomakkeen Suostumus opinnäytetyön elektroniseen julkaisemiseen, jossa he joko antavat luvan tai kieltävät teoksensa sähköisen julkaisemisen. Lisäksi on tullut muutos kansitetun työn toimittamiseen kirjastoon: työ toimitetaan kansitettuna kirjastoon vain, jos opiskelija ei anna lupaa työn sähköiseen julkaisemiseen.

Muita huomioitavia seikkoja

- Käytä vain kirjakieltä (vrt. pikkuruusia) .
- Uudet termit ja käsitteet tulee selittää ensimmäisellä käyttökerralla.
- Ei yhden virkkeen kappaleita.
- Jokaiseen kuvaan, kaavioon ja taulukkoon tulee viitata tekstissä.
- Viittaa aina lukuun, ei sivuun (oikein: "luvussa 2.1.2" — väärin: "sivulla 12").
- Huomaa yhdysmerkin paikka: PD-ohjelmat, Public Domain –ohjelmat.
- Luku tai kappale ei voi koskaan koostua pelkästä listasta.
- Käytä samaa korostuskeinoa ja luettelomerkkiä läpi koko esityksen